

Stavali sa nielen na 1. mája

Predvečer prvého mája sa najmä na slovenskom vidieku združujú mladí muži, ktorí sa v krojoch a s muzikou vydávajú po obci za mladými dievčatami - najmä za svojimi milými, ktoré sú súce na vydaj. Tí muži, ktorí už do chomúta vošli, ochotne slobodným kamarátom asistujú. Nebolo tomu však vždy tak, že sa mladé ozdobené stromčeky vztyčovali na drevenom kmeni iba v predvečer 1. mája. Podľa etnológov sa máje na našom území stavali hneď počas niekoľkých dátumov. Okrem 1. mája, aj na Turíce a na Jána, kedy sa pálili aj jánske vatry.

Symbol zápasu života so smrťou

Samotný máj je pôvodne mladý stromček, najčastejšie smrekový, jedľový alebo brezový, ktorý mal symbolický význam a bol výrazom prírodného mýtu v boji zimy s jarou, smrti so životom; symbol na jar sa obnovujúcej prírody. Takmer u všetkých národov bolo zvykom nosiť máje na začiatku jari alebo leta v slávnostnom sprievode po dedine za spevu starodávnych obradných piesní ospevujúcich tvorivú silu prírody a pri tanci prejavujúcom radosť z víťazstva jari na zimou. Často sa máje rozlične ozdobovali, najmä pestrými stužkami, farebnými papiermi a podobne; miestami sa tiež obliekali do ženských šiat alebo sa na ne vešali malé bábky.

Máje prišli z Nemecka

Prvá zmienka o májoch pochádza z roku 1255 z Nemecka. V meste Achene na 1. mája, Turíce a sviatok svätého Jána stavali obyvatelia máje pred domami bohatých mešťanov, neskôr sa tradícia rozvinula o stavanie stromčekov pred domom obdivovaného dievčaťa. V 15. storočí bolo postavenie mája znakom vážneho záujmu o dievča, ba za určitých okolností mohlo nadobudnúť právny význam. Svedčí o tom rozhodnutie cirkevného súdu v Čechách, ktorý roku 1422 uznal právoplatnosť manželstva na základe sľubu lásky a vernosti a postavenia mája.

Dnes sa máje stavajú najmä spoločné - na námestiach dedín či miest. Spoločný máj tak symbolizuje zdravie pre všetky dievčatá a ženy obce a oslavuje zdravie a vitalitu nositeľiek života. So stavaním májov sa dodnes spájajú aj následné zábavy - majálesy - ktoré sa uskutočnili po stavaní mája.